

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

ในกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกปัจจุบันที่เรียกว่ายุคโลกาภิวัตน์ ทำให้องค์กรต่าง ๆ มีความจำเป็นที่จะต้องปรับตัวให้อยู่รอดและพร้อมในการแข่งขันกับองค์กรอื่น ๆ จึงต้องพัฒนาตนเองในด้านการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่การบริการที่ดีและสนองต่อความต้องการของสังคม จึงได้นำเอาแนวความคิดเชิงธุรกิจมาใช้ในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ความพึงพอใจของบุคลากรในองค์กรซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้บริหารในองค์กรจะต้องแสดงความสามารถในการจัดการกับทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรบุคคลถือว่าเป็นหัวใจสำคัญต่อการบริหารองค์กรให้ประสบความสำเร็จ ด้วยเหตุที่บุคคลมีชีวิต จิตใจ มีภูมิหลังความเชื่อที่แตกต่างกัน ถ้าหากผู้บริหารในองค์กรสามารถบริหารงานบุคคลในองค์กรให้ประสบความสำเร็จก็เท่ากับว่าได้นำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จด้วย ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ที่ได้บัญญัติแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำในการพัฒนาและบริหารประเทศควบคู่ไปกับกระบวนการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มีทรัพยากรมนุษย์เป็นศูนย์กลางการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาจากวิกฤตเศรษฐกิจให้ลุกลามและสร้างฐานเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็งและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก ขณะเดียวกันมุ่งการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านทรัพยากรมนุษย์ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงานหรือสภาพบรรยากาศองค์กร เนื่องจากสิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนมีความสัมพันธ์ต่อกัน และสามารถนำพาองค์กรไปยังเป้าหมายที่ได้วางไว้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2544)

จนกระทั่งต่อมาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2554) ได้เน้นการเตรียมพร้อมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถปรับตัวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและแสวงหาผลประโยชน์อย่างรู้เท่าทัน และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับทุกภาคส่วน โดยต้องดำเนินนโยบายการค้าในเชิงรุก พร้อมกับการบริหารจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ ทั้งการพัฒนาหรือสร้างองค์ความรู้รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

ผสมผสานร่วมกับจุดแข็งในสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549)

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี เป็นการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน ทำให้การจัดการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ จากสาระสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งหมายในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตในสังคม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นหลักปฏิบัติในการดำรงชีวิต (สุภาพร ทุมานวล, 2548 : 1) จะเห็นได้ว่าการศึกษา มีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ที่ทรงกล่าวว่า “นอกจากการศึกษาจะสอนคนให้เก่งแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะอบรมให้ดีพร้อมไปด้วย ประเทศของเราจึงจะได้คนที่มีคุณภาพ คือ ทั้งเก่ง ทั้งดี มาเป็นกำลังของบ้านเมือง ให้ความเก่งเป็นปัจจัยและพลังสำหรับ การสร้างสรรค์ และให้ความดีเป็นปัจจัยประคับประคองหนุนนำคนเก่งให้เป็นไปในแนวทางที่ถูกที่ อำนวยผลเป็นประโยชน์อันพึงประสงค์” ในภาวะที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็วตลอดเวลา และเป็นโลกแห่งการเรียนรู้ที่ไม่มีวันสิ้นสุดนี้ การศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาคนให้มีความเข้มแข็ง มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และสร้างความรู้ใหม่ได้ เพื่อสามารถดำรงชีวิตและก้าวไปในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างเหมาะสมมั่นคง โดยที่ยังคงรักษาความเป็นไทยไว้ได้ อีกทั้งอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติและเพื่อนมนุษย์อย่างสันติสุข (พยุงศักดิ์ จันทร์สุนทร, 2541 : 3)

โลกปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับการศึกษามากขึ้น โดยเห็นว่าการศึกษาคือเป็นกุญแจสำคัญเพื่อการแข่งขันทางเศรษฐกิจในตลาดโลกและเพื่อความมั่นคงทางสังคม (สนองศิริกุลวัฒนา, 2545 : 17) ดังนั้น โรงเรียนจึงเป็นสถานศึกษาที่จะขัดเกลาเยาวชนของชาติเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต การสร้างบรรยากาศที่ดีในโรงเรียนจะทำให้ นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเกิดความรู้สึกรักพอใจ อบอุ่นใจ รู้สึกมีความเป็นเจ้าของผลผลิต

ที่ออกมาเป็นความรู้และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนนั้น จะสนองวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้มากน้อยเพียงใด บุคลากรในโรงเรียนมีอิทธิพลและเป็นส่วนสำคัญในการผลิตหรือสร้างขึ้นมาอย่างมาก ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนต้องจัดระบบบริหารบุคคลที่มีประสิทธิภาพ และควรทราบว่าสภาพบรรยากาศของการทำงานภายในองค์กรของตนเองเป็นอย่างไร ดังที่ สุรพันธ์ ยันต์ทอง (2533 : 233) กล่าวว่า สิ่งที่ผู้บริหารควรสนใจเป็นพิเศษ คือ การสร้างบรรยากาศที่จูงใจให้บุคลากรในโรงเรียนมีความพึงพอใจในการทำงาน และปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ เนื่องจากบุคคลไม่ใช่เครื่องจักร การทำงานของบุคคลจึงมีเรื่องของอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย การสร้างบรรยากาศในการทำงาน จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการบริหาร ดังนั้นผู้บริหารควรสำรวจติดตามสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและบรรยากาศในโรงเรียนอยู่เสมอ ผู้บริหารมักจะพบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน โดยเฉพาะปัญหาด้านบริหารงานบุคคล ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องใช้เทคนิควิธีการหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่จะดึงศักยภาพของบุคลากรในโรงเรียน ได้แก่ ครูให้ทำงานตามหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ ปฏิบัติงานด้วยความสมัครใจ มีความต้องการพัฒนางาน หรือความสำเร็จในงาน เกิดความสุขกับการทำงาน มีความรู้สึกรับผิดชอบต่อโรงเรียนร่วมกัน แต่ในสภาพการปฏิบัติงานจริงทุกวันนี้ ผู้บริหารโรงเรียนไม่สามารถบริหารงานบุคคลได้สำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้ มักจะพบว่า การทำงานของครูยังทำงานตามคำสั่ง มีการแบ่งพรรคแบ่งพวกในกลุ่มครูด้วยกันเอง ไม่เตรียมการสอน ไม่ทุ่มเทและไม่เอาใจใส่แก่นักเรียน ไม่พัฒนาการทำงาน มีการกล่าวโทษร้องเรียนในกลุ่มครูด้วยกันเองตลอดจนผู้บริหาร การทำงานไม่ประสานกัน เป็นต้น จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า บรรยากาศขององค์กรหรือบรรยากาศของการทำงานในโรงเรียนมีผลต่อภารกิจการดำเนินงานภายในโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะลักษณะการแสดงออกถึงปฏิภริยาของบุคคลมีส่วนสำคัญที่จะช่วยชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนนั้นเป็นอย่างไร มีความเจริญก้าวหน้า ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ครูมีความพอใจหรือผิดหวัง ไม่อยากทำงาน ดังนั้น การทราบถึงสภาพบรรยากาศของการทำงานในโรงเรียนจะมีประโยชน์แก่ผู้บริหารในโรงเรียนนั้น ๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องนำมาปรับปรุงบรรยากาศในการทำงานของโรงเรียน เพื่อให้การบริหารงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และในขณะเดียวกันครูในโรงเรียนก็ได้รับความพึงพอใจในการทำงาน และปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ในการจัดการศึกษาที่ผ่านมาบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ส่งผลกระทบต่อการทำงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่เสี่ยงภัย ดังเช่น โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 การเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษามีความยากลำบาก เกิดเหตุการณ์รุนแรงหลายครั้งจนทำให้ครูเกิดความวิตกกังวล ครูขาดกำลังใจในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้ครูย้ายออกนอกพื้นที่

เป็นจำนวนมากจึงทำให้บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ไม่บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ สืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นับตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมาทำให้พี่ชาวไทยพุทธและมุสลิมผู้บริสุทธิ์ได้รับบาดเจ็บ ทุพพลภาพ และเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะครูผู้ซึ่งทำหน้าที่ให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชน ต้องถูกลอบทำร้ายถึงแก่ชีวิตรวมทั้งสิ้น 137 ราย (สมาพันธ์ครูสามจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2554 : 2)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 เป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ต้งขึ้นใหม่ จากการที่รัฐบาลมีนโยบายเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการ การศึกษาในพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จึงมีการเพิ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มขึ้นจังหวัดละหนึ่งเขต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 ประกอบด้วยอำเภอระแงะ จะแนะและเจาะไอร้อง ด้วยเป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่สีแดง จึงมีปัญหาในการศึกษาหลายด้านทั้ง ในเรื่องของคุณภาพและปริมาณ ซึ่งมีสาเหตุและปัจจัยจากหลายๆ ด้าน และหนึ่งในปัจจัยหลักที่ทำให้ผลการประเมินทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 ตกต่ามนั้นนอกจากสาเหตุด้านบุคลากรครูผู้สอนแล้ว อีกสาเหตุหนึ่งคือ บรรยากาศองค์การของโรงเรียน ก็เป็นสาเหตุสำคัญอีกด้านหนึ่ง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องบรรยากาศองค์การในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 และผลการวิจัยสามารถนำไปปรับปรุงเพื่อพัฒนาบรรยากาศองค์การในโรงเรียนรวมทั้งพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลทางการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง บรรยากาศองค์การในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3
มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับบรรยากาศองค์การในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบบรรยากาศองค์การในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 ตามตัวแปร
อายุ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 ที่มีอายุต่างกันมีทัศนะต่อบรรยากาศองค์การในโรงเรียนแตกต่างกัน
2. ครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีทัศนะต่อบรรยากาศองค์การในโรงเรียนแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาค้างนี้จะเป็นประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ทำให้ทราบถึงระดับบรรยากาศองค์การในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3
2. เป็นประโยชน์ต่อการวางแผน วางแนวทางแก้ปัญหา พัฒนาโรงเรียน พัฒนาพฤติกรรม และสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครูให้มีบรรยากาศการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น
3. เป็นข้อมูลและแนวทางส่งเสริมบรรยากาศโรงเรียนในการทำงานของผู้บริหารครู ในโรงเรียนให้มีความผูกพันมีความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกับหน่วยงานมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวกับบรรยากาศองค์การในโรงเรียน ประถมศึกษาตามทัศนะของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 โดยกำหนดขอบเขตของการศึกษาดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา มุ่งศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวกับบรรยากาศองค์การในโรงเรียน ประถมศึกษาตามทัศนะของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3 ตามทัศนะของครู โดยศึกษาบรรยากาศองค์การ 5 ด้าน สัมเคราะห์ ตามทฤษฎีของ Lawler และคณะ (1974 : 151) James และ Jones (1974 : 81) และชเนศ ขำเกิด (อ้างถึงใน สุกัญญา อาลาเต๊ะ, 2553: 29) และผู้วิจัยได้นำแนวคิดมาสังเคราะห์และสรุปงานเกี่ยวกับ บรรยากาศองค์การ 5 ด้าน

1.1 ด้านนโยบายการบริหารและการจัดการ

1.2 ด้านลักษณะโครงสร้างของโรงเรียน

1.3 ด้านวิทยาการที่ใช้ภายในโรงเรียน

1.4 ด้านความพอใจในงานที่ปฏิบัติ

1.5 ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 ปีการศึกษา 2553 มีครูจำนวน 1,110 คน จากโรงเรียน 75 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 294 คน ซึ่ง ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane (อ้างถึงในฟ่องศรี วาณิชย์สุภวงศ์, 2546 : 100) และทำการสุ่มอย่างง่ายแบบจับฉลากไม่ใส่คืน

3. ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรอิสระได้แก่

3.1.1 อายุของครู แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

(1) ต่ำกว่า 30ปี

(2) 31 ปี ขึ้นไป

3.1.2 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครู แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

- (1) ต่ำกว่า 5 ปี
- (2) 5 – 10 ปี
- (3) ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป

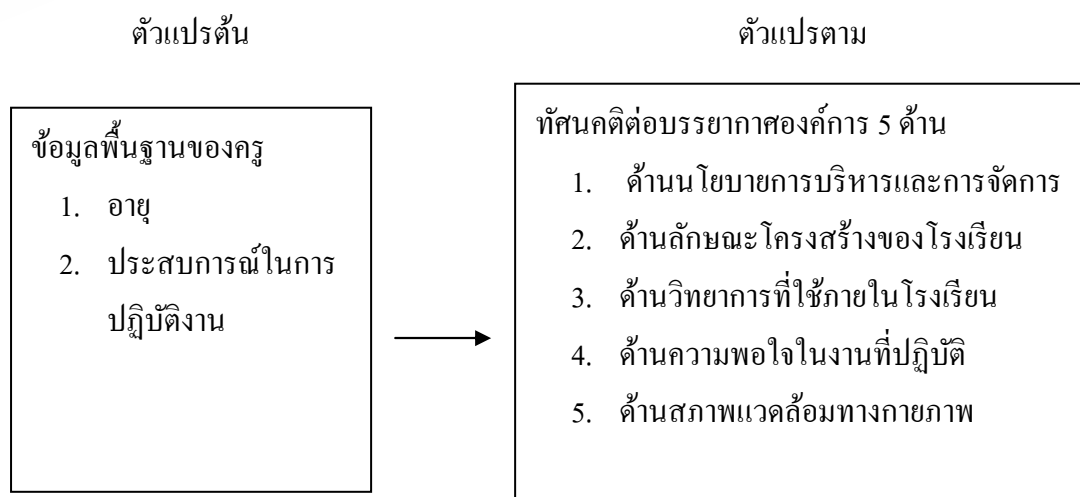
3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ บรรยากาศสององค์การในโรงเรียน โดยศึกษาบรรยากาศองค์การ 5 ด้าน สังกะระห์ตามทฤษฎีของ Lawler และคณะ (1974 : 151) James และ Jones (1974 : 81) และชเนศ ขำเกิด (อ้างถึงใน สุกัญญา อาลาเต๊ะ, 2553 : 29) และผู้วิจัยได้นำแนวคิดมาสังเคราะห์และสรุปงานเกี่ยวกับบรรยากาศสององค์การ 5 ด้าน ดังนี้

- 3.2.1 ด้านนโยบายการบริหารและการจัดการ
- 3.2.2 ด้านลักษณะโครงสร้างของโรงเรียน
- 3.2.3 ด้านวิทยาการที่ใช้ภายในโรงเรียน
- 3.2.4 ด้านความพอใจในงานที่ปฏิบัติ
- 3.2.5 ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาแนวคิดจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย และแนวคิดของนักการศึกษาเพื่อศึกษาบรรยากาศสององค์การในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บรรยากาศองค์การในโรงเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลระหว่างรูปแบบพฤติกรรมต่างๆและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ส่งผลให้ครูในโรงเรียนเกิดความรู้สึกและรับรู้จากการปฏิบัติได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการจูงใจในการบริหารและการจัดการ ด้านลักษณะโครงสร้างของโรงเรียน ด้านวิทยาการที่ใช้ภายในโรงเรียน ด้านความพอใจในงานที่ปฏิบัติ และด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
2. ด้านนโยบายการบริหารและการจัดการ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดแนวทางบริหารในโรงเรียน การปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการ
3. ด้านลักษณะโครงสร้างของโรงเรียน หมายถึง การจัดสายงานภายในโรงเรียน การใช้อำนาจบังคับบัญชา การใช้ระเบียบ กฎหมายและข้อบังคับต่างๆ รวมทั้งการจัดคนให้เหมาะสมกับงาน
4. ด้านวิทยาการที่ใช้ภายในโรงเรียน หมายถึง เทคนิควิธีการและอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของครูภายในโรงเรียน เช่น วัสดุ ครุภัณฑ์ สื่อการเรียนการสอน รวมทั้งนวัตกรรมและเทคโนโลยีต่างๆ
5. ด้านความพอใจในงานที่ปฏิบัติ หมายถึง ความมีอิสระในการทำงาน การได้รับเกียรติและยกย่องจากผู้ร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการทำงาน และการได้รับสวัสดิการ
6. ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง บรรยากาศภายในโรงเรียนที่มีความสะอาดร่มรื่น มีอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการและห้องพิเศษในสภาพที่พร้อมใ้ใช้อุปกรณ์
7. ครู หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3
8. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง อายุของการปฏิบัติงานของครู ตั้งแต่เริ่มปฏิบัติงานในตำแหน่งจนถึงปัจจุบัน โดยนับเป็นปี
9. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาสเขต 3 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่กำกับดูแล ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย อำเภอระแงะ อำเภोजะเนาะ และอำเภอเจาะไอร้อง